

KOIRIEN TOTTELEVAISUUSKOKEEN (TOKO) SÄÄNNÖT JA KOEOHJEET

Tottelevaisuuskokeissa (TOKO) noudatetaan tottelevaisuuskokeiden sääntöjä (A) ja koeohjeita (B). Koeohjeet käsittävät osat B1 järjestämisohjeet ja B2 suoritus- ja arvosteluohjeet.

A KOIRIEN TOTTELEVAISUUSKOKEEN SÄÄNNÖT

Suomen Palveluskoiraliitto ry:n yleiskokouksen hyväksymät 6.4.2019. Suomen Kennelliitto ry:n valtuuston hyväksymät 23.11.2019. Säännöt tulevat voimaan 1.1.2020.

Näitä sääntöjä täydentävät tottelevaisuuskokeen voimassa olevat koeohjeet. Kohdat, joissa viitataan Kennelliiton kulloinkin voimassa oleviin ohjeisiin, löytyvät liitevihosta ”Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevat säännöt ja ohjeet”.

1. Tottelevaisuuskokeiden tarkoitus

Tottelevaisuuskoulutuksen tavoitteena on iloinen, tottelevainen, onnellinen ja hyvinvoiva koira.

Koulutus opettaa koiralle miellyttävää ja hallittua käyttäytymistä sekä koiran ohjaajalle parempaa ymmärrystä koiran käyttäytymisestä ja oikeaa ja asiallista koiran käsittelytaitoa.

Tottelevaisuuskokeessa testataan koulutuksen tulosta, arvioidaan koiran ja ohjaajan välistä yhteistyötä sekä heidän kykyään suorittaa annettuja tehtäviä suoritusohjeiden mukaisesti. Koetoiminnan tavoitteena on myös lisätä tietoa koiran oppimiskyvystä sekä koulutuksen mahdollisuuksista parantaa koiran yhteiskuntakelpoisuutta. Lisäksi tavoitteena on eläinystävällisen ja terveen kilpailuhengen luominen sekä harrastuksen lisääminen.

Suorituksissa arvostetaan koiran ja ohjaajan iloista yhteistyötä.

2. Kokeen luonne

Tottelevaisuuskokeet ovat joko

- yleisiä
- yhdistysten jäsenten välisiä kokeita ja kilpailuja,
- rotukohtaisia kokeita ja kilpailuja, joihin osallistumisesta määrätään erillisellä Kennelliiton hallituksen vahvistamalla säännöllä tai ohjeella tai
- kansainvälisiä kokeita.

3. Koiran osallistumisoikeus ja sen rajoittaminen

Vastaava koetoimitsija tai ylituomari tarkastaa koiran osallistumisoikeuden. Kokeisiin saavat osallistua 10 kuukautta täyttäneet koirat alla mainituin rajoituksin. Osallistuminen erikoisvoittajaluokkaan edellyttää, että koira on vähintään 15 kuukauden ikäinen.

Koiralla on oikeus osallistua saman kokeen aikana vain yhteen luokkaan.

Sama ohjaaja saa kilpailla vain yhdellä koiralla kussakin luokassa, lukuun ottamatta erikoisvoittajaluokkaa, jossa ohjaaja voi kilpailla kahdella koiralla, mikäli tämä on koejärjestelyjen kannalta mahdollista.

Koiran ohjaajaa ei saa vaihtaa kokeen aikana.

Kokeisiin ei saa osallistua

1. Sairas koira.

2. Kiimainen narttu, lukuun ottamatta SM-kokeen erikoisvoittajaluokkaa ja edustusjoukkueen valintakokeita.
3. Narttu 30 vrk ennen odotettua synnytystä (arvioitu aika = 63 vrk ensimmäisestä astutuksesta) ja alle 42 vrk synnytyksen jälkeen. Huomaa! Kansainvälisiin tottelevaisuuskokeisiin ja TOKO:n maailmanmestaruuskokeisiin eivät saa osallistua nartut, joiden tulevaan synnytykseen on vähemmän kuin neljä viikkoa tai joiden synnytyksestä on kulunut alle kaksitoista viikkoa.
4. Koira, jota ei ole tunnistusmerkitty ja merkitty johonkin rekisteriin.
5. Koira, jolla on epäselvä tatuointi tai toimimaton mikrosiru.
6. Koira, joka ei täytä Kennelliiton voimassa olevia rokotusmääräyksiä ja tyypistämiskieltoa koskevia määräyksiä.
7. Koira, joka ei täytä Kennelliiton voimassaolevia antidoping-määräyksiä.
8. Koira, joka on vihainen ihmisille tai toisille koirille.
9. Koetauolle määrätty koira. Koetaukoon liittyvät ohjeet määritellään koeohjeissa.

Kansainväliseen tottelevaisuuskokeeseen osallistuvan koiran tulee olla palkittu ainakin kerran aikaisemmin maansa korkeimmassa tottelevaisuuskoeluokassa (erikoisvoittajaluokka / class 3). Muilta osin kansainvälisen tottelevaisuuskokeen osallistumisoikeus määritellään kansainvälisen tottelevaisuuskokeen säännöissä.

4. Jääviyssääntö

Noudatetaan Kennelliiton kulloinkin voimassa olevaa yleistä jääviyssääntöä.

5. Kokeen siirto tai peruutus

Noudatetaan Kennelliiton kulloinkin voimassa olevaa ohjetta kokeiden ja kilpailujen ajankohdan siirrosta tai peruuttamisesta.

6. Kokeen järjestäminen

Kokeen järjestämisessä noudatetaan tottelevaisuuskokeen koeohjetta.

Kansainväliset kokeet

Kansainvälisessä tottelevaisuuskokeessa noudatetaan FCI:n kansainvälisen tottelevaisuuskokeen sääntöä, suoritus- ja arvosteluohjetta. Kansainvälinen koe anotaan FCI:ltä. Kansainvälisen kokeen myöntää FCI.

7. Kokeen ylituomari ja arvostelutuomarit

7.1 Tottelevaisuuskokeen ylituomari

Tottelevaisuuskokeen ylituomarin tulee olla Kennelliiton pätevimä tottelevaisuuskokeen ylituomari, jolla on voimassa oleva arvostelu-oikeus ja joka on Kennelliiton jäsen.

7.2 Tottelevaisuuskokeen arvostelutuomarit

Tottelevaisuuskokeen arvostelevan tuomarin tulee olla pätevä tottelevaisuuskokeen ylituomari, jolla on voimassa oleva arvostelu-oikeus ja joka on Kennelliiton jäsen.

Suomessa arvostelevan ulkomaalaisen tottelevaisuuskoetuomarin tulee olla FCI:n hyväksymän maan kennelkeskusjärjestön tottelevaisuuskokeisiin pätevimä ylituomari tai kansainvälinen tottelevaisuuskoetuomari ja ko. kennelkeskusjärjestön jäsen. Hänellä tulee olla voimassaoleva arvostelu-oikeus ja hänen tulee olla perehtynyt Suomessa käytössä oleviin tottelevaisuuskokeen suoritus- ja arvosteluohjeisiin.

Kokeen ylituomari arvostelee kokeen korkeimman luokan, lukuun ottamatta tottelevaisuuskokeen koeohjeissa mainittuja kokeita ja tilanteita.

Ulkomaalaisen tuomarin tuomari- ja arvostelu-oikeudet tulee varmistaa.

8. Tottelevaisuuskokeen liikkeet ja arvosanat

Tottelevaisuuskokeen liikkeet suoritetaan ja arvosanat määräytyvät tottelevaisuuskokeen koeohjeen mukaan.

Arvosanat

Arvosanat suorituksista ovat 0, 5, 5½, 6, 6½, 7, 7½, 8, 8½, 9, 9½ ja 10.

9. Koeluokat, palkinnot ja saavutukset

Alokasluokka (ALO) (Novice class)

Kymmenen kuukautta täyttäneille koirille, jotka eivät ole saavuttaneet kolmea 1-palkintoa alokasluokassa. Koiran tulee siirtyä avoimeen luokkaan sen saavutettua kolmannen 1-palkinnon alokasluokassa.

Avoim luokka (AVO) (Class 1)

Koirille, jotka aikaisemmin ovat saaneet vähintään yhden 1-palkinnon alokasluokassa. Koeohjeissa on määritelty siirtymisvelvoite.

Voittajaluokka (VOI) (Class 2)

Koirille, jotka aikaisemmin ovat saaneet vähintään yhden 1-palkinnon avoimessa luokassa. Koeohjeissa on määritelty siirtymisvelvoite.

Erikoisvoittajaluokka (EVL) (Class 3)

15 kuukautta täyttäneille koirille, jotka ovat aikaisemmin saaneet vähintään yhden 1-palkinnon voittajaluokassa.

Koeohjeissa määritellään koiran oikeus jatkaa kilpailemista luokassa sen saatua ko. luokan koulutustunnuksen. Lisäksi koeohjeissa määritellään koiran mahdollisuudesta valita kilpailuluokkansa sen saavutettua veteraanin iän. Ikä määritellään koeohjeissa.

Koeohjeissa määritellään ulkomaalaisen koiran koeluokka sekä sellaisen koiran koeluokka, jolla ei ole siirtymisoikeutta avoimeen luokkaan syystä ettei koiran kotimaassa ole kansallista alokasluokkaa.

Alokasluokan palkinnot:

160–200 pistettä	1-palkinto
140–alle 160 pistettä	2-palkinto
100–alle 140 pistettä	3-palkinto

Avoimen luokan palkinnot:

256–320 pistettä	1-palkinto
224–alle 256 pistettä	2-palkinto
192–alle 224 pistettä	3-palkinto

Voittajaluokan palkinnot:

256–320 pistettä	1-palkinto
224–alle 256 pistettä	2-palkinto
192–alle 224 pistettä	3-palkinto

Erikoisvoittajaluokan palkinnot:

256–320 pistettä	1-palkinto
224–alle 256 pistettä	2-palkinto
192–alle 224 pistettä	3-palkinto

Kunniapalkinto

Tuomari voi halutessaan antaa kunniapalkinnon 1-palkinnon saaneille koirille. Kunniapalkinnon antamisessa noudatetaan tottelevaisuuskokeen koeohjeissa mainittuja kriteereitä.

Koulutustunnus ja mitali

Koulutustunnukset ja mitalit jaetaan jokaisessa luokassa koiran saavuttaessa kolmannen 1-palkinnon kyseisessä luokassa.

- Alokasluokassa koulutustunnus on TK1 ja pronssinen mitali.
- Avoimessa luokassa koulutustunnus on TK2 ja hopeinen mitali.
- Voittajaluokassa koulutustunnus on TK3 ja kultainen mitali.
- Erikoisvoittajaluokassa koulutustunnus on TK4 ja kultainen mitali lehväkehyksin.

10. Tarvikkeet ja apuvälineet

Kokeen järjestäjän tulee varata koepaikalle voimassaolevat tottelevaisuuskokeen säännöt ja koeohjeet sekä Kennelliiton yleiset kokeita ja kilpailuja koskevat säännöt ja ohjeet.

Kokeen järjestäjän tulee varata voimassa olevan tottelevaisuuskokeen koeohjeen mukaiset lomakkeet ja tarvikkeet koepaikalle.

11. Kokeen kulku ja erityismääräyksiä kokeesta

11.1 Kokeen ja koesuorituksen alkaminen sekä kokeen päätyminen

Kokeen katsotaan alkavan viimeistään puoli tuntia ennen ensimmäistä arvosteltavaa luokkaa.

Arvokilpailuissa (kuten valintakokeet, SM) saatetaan ilmoittaa kokeen alkamisajankohdaksi aiempi ajankohta, jolloin kokeen katsotaan alkava puoli tuntia ennen järjestäjän ilmoittamaa alkamisajankohtaa.

Koe katsotaan päättyneeksi tunnin kuluttua viimeisen luokan palkintojenjaosta.

Koesuoritukset alkavat koiran tullessa kehään.

Tuomari tai liikkeenohjaaja antaa kilpailijalle luvan liikkeiden suorituksiin, ellei suoritusohjeissa toisin mainita.

11.2 Koesuorituksen tai liikkeen keskeyttäminen tai hylkääminen.

Tuomari tai ohjaaja voi keskeyttää koesuorituksen koiran tai ohjaajan loukkaantumisen takia. Koirakon saavuttamat pisteet jäävät voimaan ja koirakko voidaan palkita.

Ohjaaja voi keskeyttää koesuorituksensa: ohjaaja luopuu, jolloin koirakko menettää saavutetut pisteensä.

Tuomari voi keskeyttää koiran liikesuorituksen ja ko. liike on hylätty. Syitä liikesuorituksen keskeyttämiseen voivat olla esimerkiksi osaamattomuus tai selvä haluttomuus suorittaa liike, hallitsematon käyttäytyminen, jatkuva vinkuminen tai haukkuminen.

Tuomari voi hylätä koirakon koesuorituksen, jolloin koirakko menettää kaikki kokeen aikana saavuttamansa pisteet. Hylkäämisen syitä voivat olla esimerkiksi vihainen käyttäytyminen, ulkopuolinen apu, lelujen tai makupalojen tuominen kehään, koiran rankaiseminen, annettujen ohjeiden noudattamatta jättäminen, koiran karkaaminen, jatkuva häiritsevä haukkuminen, hallitsematon käyttäytyminen tai selvä haluttomuus.

11.3 Käyttäytyminen koepaikalla

Kokeessa on noudatettava tuomarin sekä järjestäjän ohjeita ja määräyksiä sekä esiinnyttävä muutenkin moitteettomasti kokeen ajan. Mikäli kokeeseen osallistuva henkilö käyttäytyy kokeessa sopimattomasti esim. päihtyneenä, arvostelee tuomaria, kurittaa omaa tai toisen koiraa tai toimii vilpillisesti, tulee kokeen ylituomarin sulkea ao. henkilö pois kokeesta. Asiasta on tehtävä merkintä koepöytäkirjan tuomarikertomukseen. Kokeesta pois suljettu osallistuja menettää kaikki kokeen aikana saavuttamansa tulokset. Vakavat tapaukset on kokeen ylituomarin ilmoitettava Kennelliitolle.

11.4 Ohjaajan velvollisuudet

Ohjaajan tulee seurata sääntöjä ja annettuja ohjeita. Koiran rankaiseminen kokeen aikana on kielletty. Jos

ohjaaja ei noudata näitä määräyksiä tai käyttäytyy sopimattomasti, tulee tuomarin keskeyttää ja hylätä koesuoritus.

Koiran omistaja ja ohjaaja vastaavat kokeen aikana koiralle aiheutuneista ja koiran aiheuttamista vahingoista. Ilmoittautumalla kokeeseen koiran omistaja ja ohjaaja hyväksyvät tämän sääntökohdan.

Ulkopuolisen avun, makupalojen, lelujen tms. käyttäminen koesuoritusten aikana on kielletty.

Eläinsuojelulain ja Kennelliiton ohjeiden vastaiset välineet ja menettelyt ovat kiellettyjä. Koeohjeissa on kuvattu välineitä ja menettelyjä, jotka ovat tottelevaisuuskokeessa kiellettyjä.

11.5 Koiran vihainen käyttäytyminen koepaikalla

Koira, joka yrittää kokeen aikana purra ihmistä tai toista koira, suljetaan pois kokeesta ja koirakko menettää kaikki saavuttamansa pisteet ja tulokset. Asiasta on tehtävä merkintä koepöytäkirjan tuomarikertomukseen ja tehtävä erikseen Kennelliitolle ilmoitus.

Menettelyssä noudatetaan Kennelliiton ohjetta "Koiran käyttäytymisestä kokeissa tehtävät ilmoitukset, niiden käsittely ja seuraamukset".

Lisäksi noudatetaan Palveluskoiraliiton ohjeita kilpailutaun ja kilpailukiellon määrittämisestä, jotka on esitetty koeohjeiden järjestämisohejeissa.

11.6 Erityismääräykset ja ohjeet

Ohjaajan, joka haluaa käyttää muita apuvälineitä tai muuten poiketa näistä säännöistä ja ohjeista, on pyydettävä erikoislupa Palveluskoiraliitolta sekä perusteltava pyyntönsä. Asiasta on esitettävä saatu kirjallinen erikoislupa arvostelevalle tuomarille.

Pysyvästi vammautunut ohjaaja, joka ei vammansa vuoksi voi ohjata koira koeohjeen edellyttämällä tavalla, saa ohjata koiraansa koesäännöissä ja koeohjeissa poikkeavalla tavalla. Ohjaustapa on ilmoitettava tuomarille hyväksyttäväksi ennen kokeen alkua.

12. Valitukset ja erimielisyydet

Noudatetaan Kennelliiton kulloinkin voimassaolevaa yleistä ohjetta. Sääntöjen mukaisesta arvostelusta ei voi valittaa.

13. Muutokset sääntöihin ja ohjeisiin

Muutokset näihin sääntöihin vahvistaa Kennelliiton valtuusto Palveluskoiraliiton yleisen kokouksen esityksestä. Koeohjeet sekä suoritus- ja arvosteluohjeet vahvistaa Kennelliitto.

14. Pakottavat syyt

Kennelliiton hallitus voi pakottavista syistä rajoittaa kokeisiin ja kilpailuihin osallistumista tai antaa muita niiden toimeenpanoa koskevia erikoismääräyksiä.

Sääntöjen liitteenä on Kennelliiton yleisiä kokeita ja kilpailuja koskevat säännöt ja ohjeet.

Hyväksytty Kennelliitossa 18.12.2014, voimassa 1.8.2015 alkaen.

B TOTTELEVAISUUSKOKEEN KOEOHJEET

Tottelevaisuuskokeissa (TOKO) noudatetaan tottelevaisuuskokeiden sääntöjä (A) ja koeohjeita (B). Tottelevaisuuskokeen säännöt on hyväksytty Kennelliiton valtuustossa 23.11.2014 ja tottelevaisuuskokeen koeohjeet on hyväksytty Kennelliitossa 16.12.2014. Koeohjeet ovat voimassa 01.08.2015 lähtien.

1. TOTTELEVAISUUSKOKEEN JÄRJESTÄMISOHJE

1.1 TOTTELEVAISUUSKOKEIDEN ANOMINEN

Kokeiden anomisessa noudatetaan Kennelliiton määräaikaisilmoitusten aikatauluja ja tottelevaisuuskokeiden sääntöjä. Lisäksi noudatetaan Kennelpiirien ohjeita kokeiden anomisesta sähköisen tapahtumatietojärjestelmän avulla.

1.2 KOEORGANISAATIO

Kokeen ylituomari

Kokeen ylituomari arvostelee kokeen korkeimman luokan. Tietyissä tilanteissa ylituomarin tehtävänä voi olla pelkästään kokeen ylituomarin tehtävät. Näitä voivat arvokilpailut kuten Suomen (SM), Pohjoismaiden (PM), Euroopan (EM) mestaruuskilpailut sekä maailmanmestaruuskilpailut (MM). Mikäli kokeeseen on kutsuttu ulkomaalainen tuomari arvostelemaan EVL-luokkaa, voi kokeen ylituomari arvostella muita luokkia tai toimia pelkästään kokeen ylituomarina.

Kokeen järjestäjä

Kokeen järjestäjä vastaa kokeen toteuttamisesta ja taloudesta. Järjestäjän tulee varata riittävästi päteviä toimitsijoita ja TOKO:on perehtyneitä henkilöitä vastaamaan kokeen järjestelyistä.

1.3 LUVAT

Kokeen järjestäjän tulee tehdä tarvittavat ilmoitukset ja lupa-anomukset. Kokeen järjestäjän on tiedotettava koepaikalla lähimmän päivystysvuorossa olevan eläinlääkärin yhteystiedot.

1.4 TIEDOTUS

Kokeen järjestäjä voi tiedottaa kokeestaan, säännöissä määrätyn menettelyn lisäksi, haluamallaan tavalla esim. Internet -sivuilla tai paikallislehdissä.

1.5 KOIRAMÄÄRÄT

Yhden tuomarin arvioidaan arvostelevan päivän aikana noin 6 alokasluokan tai avoimen luokan koiraa tunnissa tai noin 4 voittajaluokan tai noin 3-4 erikoisvoittajaluokan koiraa tunnissa. Kohtuullinen työskentelyaika on korkeintaan noin kuusi tuntia päivässä.

Arvostelun aikataulusta ja arvosteltavista koiramääristä tulee sopia tuomarin kanssa.

Kokeen ylituomari arvostelee kokeen korkeimman luokan, lukuun ottamatta tottelevaisuuskokeen koeohjeissa mainittuja kokeita ja tilanteita. Näitä voivat olla SM-kilpailu, MM- ja PM-kilpailut. Mikäli kokeeseen on kutsuttu ulkomaalainen tuomari arvostelemaan EVL-luokkaa, voi kokeen ylituomari arvostella muita luokkia.

1.6 KUNNIAPALKINNOT JA SIJOITUKSET

Tuomari voi antaa kunniapalkinnon parhaille 1-tuloksen saaneille koirakoille. Suositus on, että kunniapalkinnon pistemääräraja on 90% luokan maksimipistemäärästä.

Mikäli kaksi (2) tai useampi koira päätyy tasapisteisiin luokkavoittajan paremmuutta ratkaistaessa alokas- tai avoimessa luokassa, lasketaan yhteen liikkeet seuraaminen taluttimetta, luoksetulo ja kokonaisvaikutus. Näidenkin mentyä tasan ko. liikkeet uusitaan.

Mikäli kaksi (2) tai useampi koira päätyy tasapisteisiin luokkavoittajan paremmuutta ratkaistaessa voittaja- tai erikoisvoittajaluokassa, lasketaan yhteen liikkeet seuraaminen, luoksetulo ja lähettäminen määrätulle paikalle. Näidenkin mentyä tasan ko. liikkeet uusitaan.

Muita sijoituksia ratkaistaessa liikkeitä ei uusita. Tarvittaessa sijoitus jaetaan.

1.7 ARVOSTELUKEHÄ

Arvostelukehän vähimmäiskoko on n. 20 m x 30 m ALO- ja AVO-luokissa. VOI- ja EVL-luokissa suositellaan hieman suurempaa kehää.

Ulkona järjestettävässä kokeessa suositellaan edellä mainittua suurempaa kehää ja VOI- ja EVL-luokissa tulee kehän olla vähintään 25 m x 40 m.

Mikäli liikesuoritukset on jaettu kahteen tai useampaan kehään ja vähemmän tilaa vaativat liikesuoritukset on jaettu samaan kehään, ko. kehä voi olla vähimmäiskokoa pienempi. Kehä tulee selvästi rajata, kuitenkin siten, ettei kehän laidoista muodostu yhtenäistä estettä ja koiran on mahdollista poistua kehästä.

Kehäpohjan tulee olla riittävän tasainen (hiekkä, lyhyt nurmi tai vastaava), jotta koirat ja ohjaajat voivat liikkua vaivatta.

Ylituomari tarkastaa kehän ja suorituksiin liittyvät järjestelyt.

1.8 KOETARVIKKEET JA -VÄLINEET

Lomakkeet ja kirjat

- Esitäytetty arvostelulomake jokaiselle kokeeseen osallistuvalla koiralla
- Muutama tyhjä arvostelulomake jokaiseen kilpailuluokkaan
- Esitäytetty koepöytäkirja ja koepöytäkirjan jatkokappaleita
- Kilpailukirjoja
- Sääntökirjoja
- Ilmoituslomakkeita koiran vihasesta käyttäytymisestä
- Muutoksenhakumenettelylomakkeita

Palkintotarvikkeet

- Musta–puna–keltainen ruusuke 1-tuloksen saaneille luokkavoittajille
- KV-kokeessa CACIOB ja vara-CACIOB ruusukkeet
- Koulutustunnusmitaleita (pronssi, hopea, kulta, kulta lehväkehysin)
- Kunniapalkintoesineet ja/tai -ruusukkeet
- Vähintään jokaiselle kolmen parhaan joukkoon sijoittuneelle 1-tuloksen saaneelle tulee varata esinepalkinto tai vastaava

Noutoesineet:

	Puinen (sorvattu) noutoesine	Metalliesineet, laipalliset	2 cm x 2 cm x 10 cm tunnistusnoutoesineet	Puiset, laipalliset tai sorvatut noutoesineet
--	------------------------------	-----------------------------	---	---

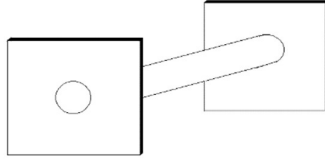
ALO	3 erikokoista: <ul style="list-style-type: none"> • pieni • keskikokoinen • suuri Suurimman paino max. 450g	---	---	---
AVO	3 erikokoista: <ul style="list-style-type: none"> • pieni • keskikokoinen • suuri Suurimman paino max. 450g	---	---	---
VOI	3 erikokoista: <ul style="list-style-type: none"> • pieniä • keskikokoisia • suuria Suurimman paino max. 200g	6 x kilpailijoiden määrä	Kolme kahden sarjaa erikokoisia: <ul style="list-style-type: none"> • pieniä (2 kpl) • keskikokoisia (2 kpl) • suuria (2 kpl) Suurimman paino max. 450 g	
EVL	3 erikokoista: <ul style="list-style-type: none"> • pieni • keskikokoinen • suuri Suurimman paino max. 450g	8 x kilpailijoiden määrä	Kolme kolmen sarjaa erikokoisia: <ul style="list-style-type: none"> • pieniä (3 kpl) • keskikokoisia (3 kpl) • suuria (3 kpl) Suurimman paino max. 450 g	

Lisäksi rikkoutumisen varalta tulee varata ylimääräisiä noutoesineitä.

Tunnistusnoudon tunnistusnoutoesineiden merkitsemistä varten tulee varata lyijy- tai kuulakärkikynä. Koejärjestäjä voi halutessaan merkitä esineet etukäteen lyijy- tai kuulakärkikynällä.

Puinen, sorvattu noutoesine

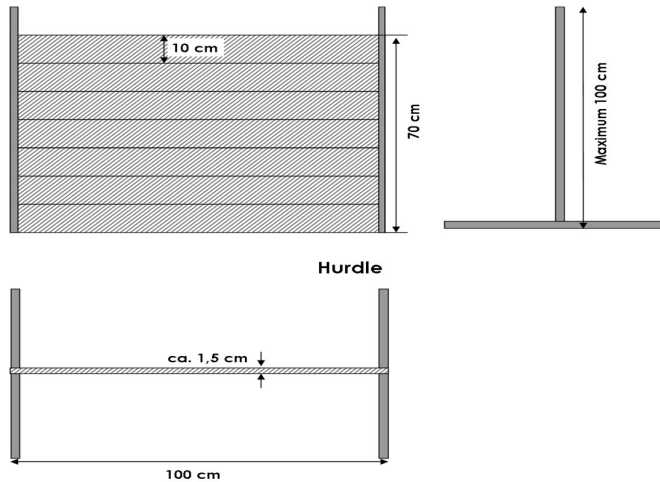

Ohjatun noudon esine (puinen, laipallinen)
Metalliesine (metallinen, laipallinen)

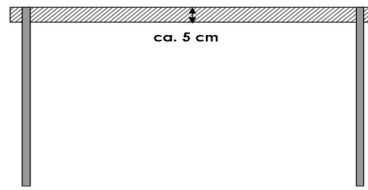
Hyppyesteet

Kaikissa luokissa tarvitaan umpinainen este. EVL:ssä tarvitaan tämä lisäksi avonainen este. Esteiden kuvaukset:

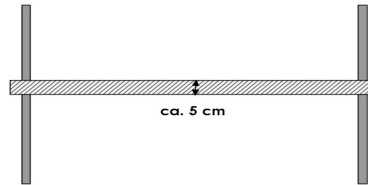
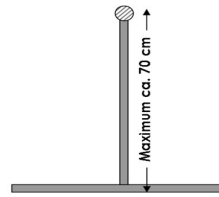
- Umpinainen 1 metrin levyinen hyppyeste, jonka sivutulppien tulee olla noin 1 m. Esteen korkeutta tulee voida säätää 10 cm:n korkeudesta 70 cm:n korkeuteen 5-10 cm:n välein. Esteessä ei saa olla sivusiivekkeitä. Este tuodaan kehään vasta kokeen alkaessa.

- Avonainen 1 metrin levyinen hyppyeste EVL:ssä. Sen sivutulppien tulee olla noin 1 m korkeat. Esteen korkeutta tulee voida säätää 10 cm:n korkeudesta 70 cm:n korkeuteen 5-10 cm:n välein. Esteessä ei saa olla sivusiivekkeitä. Este tuodaan kehään vasta kokeen alkaessa.

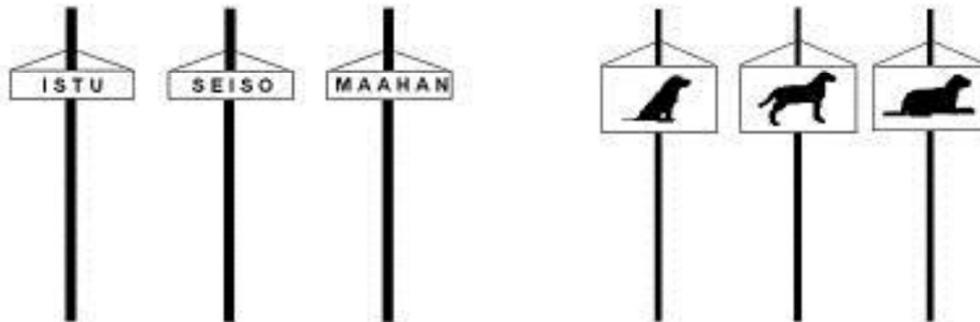

Open jump
Class 3 - Exercise 8

Kauko-ohjauksen näyttötaulut:

Käytetään esimerkiksi käännettävää näyttötaulua tai sähköisesti toimivaa laitteistoa.

Suorituspaikkamerkit:

Merkkien koko n. 15 -30 cm, selvästi alustasta ja taustasta erottuvia. Lisäksi yksi 40cm:n merkki tarvitaan EVL:ssä.

- Alokasluokka:
 - paikalla makaaminen (2 kpl)
 - maahanmeno seuraamisen yhteydessä (1kpl)
 - luoksetulo (2 kpl)
 - kauko-ohjaus (2 kpl)
- Avoin luokka:
 - paikalla makaaminen (2 kpl)
 - seisominen seuraamisen yhteydessä (1 kpl)
 - istuminen / maahanmeno seuraamisen yhteydessä (1 kpl)
 - luoksetulo (2 kpl)
 - lähettäminen määrätylle paikalle (1+4 kpl)

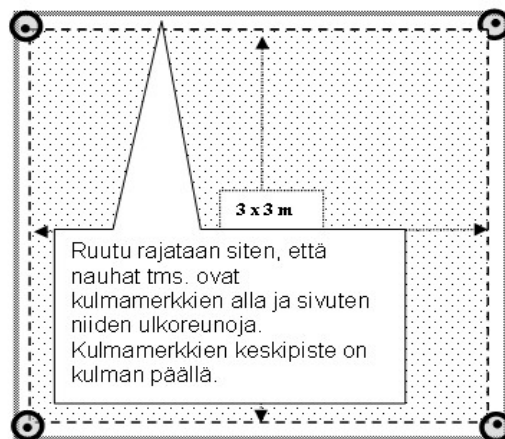
- merkin kiertäminen ja paluu perusasentoon (3 kpl)
- noutaminen (1 kpl)
- kauko-ohjaus, istu / maahan (2 kpl)
- Voittajaluokka:
 - paikalla makaaminen (2kpl)
 - seisominen ja/tai istuminen ja/tai maahanmeno seuraamisen yhteydessä (4 kpl)
 - luoksetulo ja seisominen (3 kpl)
 - lähettäminen määrätylle paikalle, maahanmeno ja luoksetulo seuraamaan (1+4 kpl)
 - ohjattu nouto (1+1 kpl)
 - kauko-ohjaus (2 kpl)
- Erikoisvoittajaluokka
 - luoksetulo, seisominen ja maahanmeno (4 kpl)
 - seisominen, istuminen ja maahanmeno seuraamisen yhteydessä (4 kpl)
 - lähettäminen määrätylle paikalle, maahanmeno ja luoksetulo (1+1+4 kpl)
 - ohjattu nouto (1+1 kpl)

Tarpeen mukaan muitakin suorituspaikkoja voi merkitä merkeillä, joiden tulee olla tarkoituksenmukaisia kooltaan ja väreiltään.

Ruudun merkitseminen ja rajaaminen (AVO, VOI JA EVL)

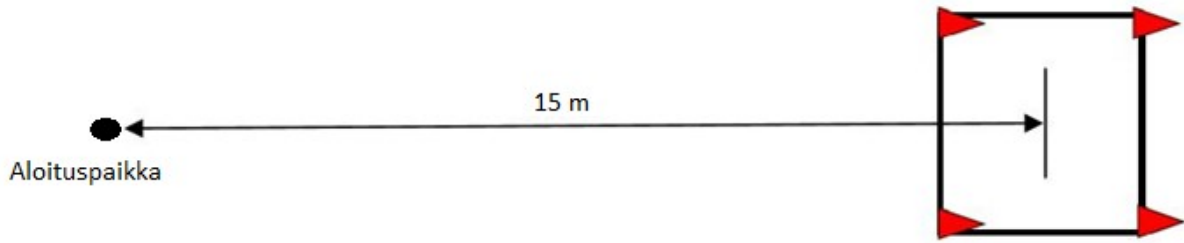
Ruutumerkkien ympyrän pohjan halkaisijan ja neliön pohjan sivun pituudet tulisi olla noin 10-20cm. Ruudun koko on noin 3 m X 3 m. Kulmiin asetetaan merkit, jotka yhdistetään ulkoreunoja pitkin esim. nauhalla, teipillä tms.

- Hiekka- tai maapohja: esim. kalkki, n. 2-5 cm leveä nauha, tms.
- Mattopohja: esim. teippi, n. 2-5 cm leveä nauha
- Nauhan pitää olla kiinnitettynä alustaan, esim. naulauslevykkeillä

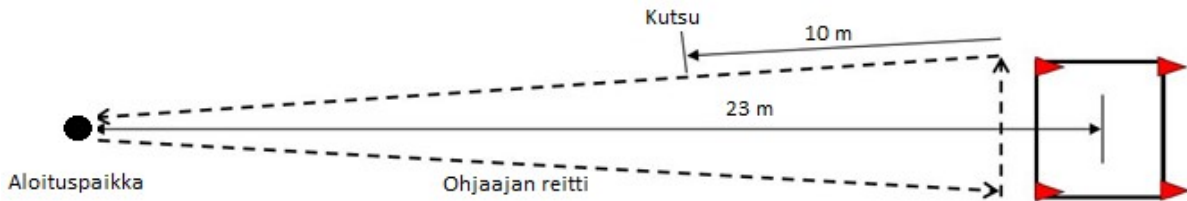

Ruutujen sijoittelut: Kuvat eivät ole mittakaavassa.

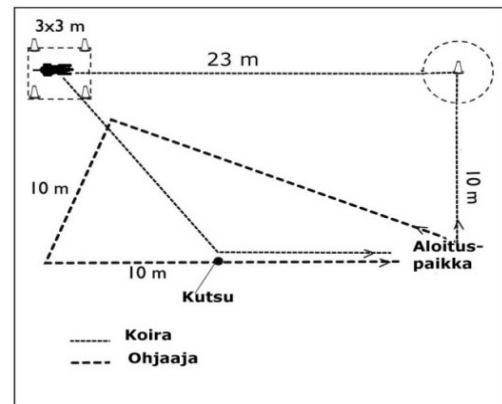
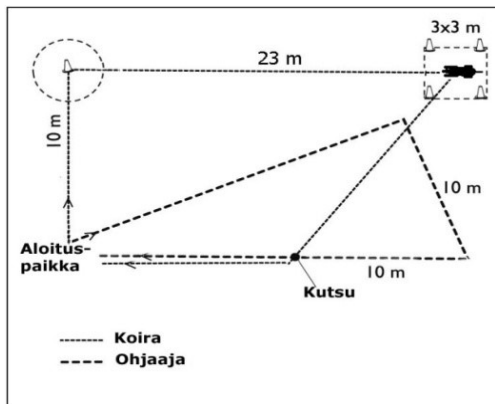
Avoin luokka

Voittajaluokka

Erikoisvoittajaluokka

Näkösuoja

VOI- ja EVL-luokkien ohjaajille tulee varata näkösuoja, jonka takana voi olla kerralla 3-6 ohjaajaa koirilta kokonaan näkymättömissä.

1.9 Muita ohjeita kokeesta

Tottelevaisuuskokeeseen osallistuvalla koiranohjaajalla tulee olla Palveluskoiraliiton myöntämä ja voimassa oleva SPKL-lisenssi. Ulkomaalaisilta koiranohjaajilta ei edellytetä lisenssiä.

Näyttelyn yhteyteen järjestetyissä tottelevaisuuskokeissa on otettava huomioon tottelevaisuuskokeissa kilpailevien koirien mahdollinen arvostelu muissa kehissä. Arvostelevalan ylituomarin kanssa tulee ajoissa sopia aikataulusta koepaikalla.

Järjestäjä voi halutessaan julkaista osallistujaluettelon ilmoittautumisajan päätyttyä.

Järjestäjä voi halutessaan ottaa poisjääneen koirakon tilalle toisen, vaikka ilmoittautumisaika on umpeutunut. Tämä ei ole säännön (SÄÄNTÖ 11.2.) tarkoittama jälki-ilmoittautuminen.

Koiralla saa olla eläinsuojelulain mukainen puolikuristava/kuristava/soljellinen kaulain, joka voi olla valmistettu ketjusta, kankaasta, nahkasta tai vastaavasta materiaalista.

Kelatalutinta ja/tai valjaita ei saa käyttää. Mantteleita, takkeja, pukuja ym. vaatetusta ei saa käyttää koiralla kehässä.

1.10 Koiran häiritsevä tai aggressiivinen käytös paikallaolojen ja kokeen aikana

Kilpailutauon määrääminen ja kilpailukiellon esittäminen

Kilpailutauon määrääminen Tuomari määrää kolmen kuukauden (3kk) kilpailutauon koiralle, joka on saanut hylätyn arvosanan ryhmäliikkeessä siitä syystä, että se on poistunut paikaltaan häiritsemään muita paikallaoloryhmän koiria. Koiran suoritus hylätään ja koira suljetaan kokeesta. Ryhmäliikkeen kohdalla häiritsemiseksi katsotaan myös muu kuin aggressiivinen käytös. Häiritsemistä ovat esimerkiksi toisen koiran luo meneminen leikkiinkutsu- tai astumistarkoituksessa.

Tuomari määrää kolmen kuukauden (3 kk) kilpailutauon myös, mikäli koira kehän ulkopuolelta karkaa kehään häiritsemään suorittavan koiran koesuoritusta tai mikäli koira karkaa kehästä koesuorituksensa aikana ärhentelemään muille koirille tai mikäli koira luoksepäästävyuden tarkastamisen yhteydessä ärhentelee tarkastajalle tai muille koirille.

Kun koirasta tehdään ilmoitus vihaisesta käyttäytymisestä koe- tai kilpailutilanteessa (toko/rally-toko/koiratanssi kokeessa tai kilpailussa) määrätään koiralle kolmen (3) kuukauden kilpailutauko. Jos vihainen käyttäytyminen toistuu, määrätään koiralle kuuden (6) kuukauden kilpailutauko.

Vakavammissa tapauksissa ja mikäli koira puree ihmistä, tai selvästi vihainen käyttäytyminen kohdistuu ihmiseen, voidaan noudattaa tiukempaa menettelyä ja koiralle esitetään kilpailukieltoa.

TOKO säännöt ja koeohjeet 1.1.2018 Korjaukset ja täsmennykset 23.12.2017
Koira ei saa kilpailla kolmeen kuukauteen siitä päivämäärästä laskien, kun hylkäys on tapahtunut. Mikäli koira toistamiseen hylätään edellä mainituista syistä, on kilpailutauko 6 kuukautta. Kilpailutauko on voimassa tottelevaisuuskokeissa.

Hylkäys ja kilpailutauon alkamis- ja päättymispäivämäärät kirjataan koiran arvostelulomakkeeseen, kilpailukirjaan ja koepöytäkirjaan sekä tehdään virkkuun asiasta merkinnät. Kilpailukirjaan tulee merkitä selvästi, milloin kilpailutauko alkaa ja milloin se päättyy, ts. merkitään viimeinen kilpailutauon päivämäärä.

Esimerkiksi merkintä kilpailutauko 15.8.–15.11. tarkoittaa, että koiralle on 15.8. määrätty kilpailutauko ja se saa osallistua kilpailuun vasta 16.11.

Kilpailukiellon määrääminen

Jos tuomari havaitsee, että koira koepaikalla käyttäytyy selvästi aggressiivisesti ja pyrkii puremaan tai puree ihmistä tai toista koira, tuomari esittää koiralle kilpailukielloa. Kilpailukielloesityksen käsittelee Palveluskoiraliiton hallitus, joka myös määrittelee kiellon pituuden. Tuomari täyttää Palveluskoiraliiton lomakkeen ”Vahinkoilmoitus purematapauksessa” sekä Kennelliiton lomakkeen ”Ilmoitus koiran vihaisesta käyttäytymisestä”. Palveluskoiraliiton hallituksen asettama kilpailukiello on voimassa kaikissa Palveluskoiraliiton alaisissa lajeissa (ei koske luonnetestiä ja MH-luonnekuvausta). Kilpailukiello on voimassa heti kun kilpailukielloesitys on tehty. Mikäli koiran kanssa kilpaillaan Palveluskoiraliiton hallinnoimissa koe- ja kilpailulajeissa kilpailukielloesityksen tai kilpailukiellon aikana sen saavuttama tulos mitätöidään.

Tuomari kirjaa kilpailukielloesityksen koiran arvostelulomakkeeseen, kilpailukirjaan ja koepöytäkirjaan sekä tekee merkinnän asiasta Virkkuun.

1.11 MUUTOKSET KOEOHJEISIIN

Muutokset koeohjeisiin tekee Kennelliiton koe- ja kilpailutoimikunta.

2. KOKEEN LIIKKEET, SUORITUS- JA ARVOSTELUOHJEET

2.1 Tottelevaisuuskokeen koeluokat, liikkeet ja niiden kertoimet sekä saavutettavat pisteet

Alokasluokka	kerroin	pisteet
1. Paikalla makaaminen 1 minuutti	4	40
2. Seuraaminen	3	30
3. Maahanmeno seuraamisen yhteydessä	2	20
4. Luoksetulo	3	30
5. Noutoesineen pitäminen	2	20
6. Kauko-ohjaus	2	20
7. Estehyppy	2	20
8. Kokonaisvaikutus	2	20
	yht. 20	200

Avoin luokka	kerroin	pisteet
1. Paikalla istuminen 1 minuutti	3	30
2. Seuraaminen	3	30
3. Istuminen tai maahanmeno seuraamisen yhteydessä	2	20
4. Luoksetulo	3	30
5. Seisominen seuraamisen yhteydessä	3	30
6. Merkin kiertäminen ja paluu perusasentoon	3	30
7. Noutaminen	3	30
8. Kauko-ohjaus	3	30
9. Estehyppy	3	30
10. Lähettäminen määrätylle paikalle	3	30
11. Kokonaisvaikutus	2	20
	yht. 32	320

Voittajaluokka	kerroin	pisteet
1. Paikalla makaaminen 2 minuuttia	2	20
2. Seuraaminen	3	30
3. Seisominen – istuminen – maahanmeno seur. yht.	3	30
4. Luoksetulo	4	40
5. Lähettäminen määrätyle paikalle, maahanmeno ja luoksetulo	4	40
6. Ohjattu noutaminen	3	30
7. Tunnistusnouto	4	40
8. Kauko-ohjaus	4	40
9. Metalliesineen noutaminen esteen yli hypäten	3	30
10. Kokonaisvaikutus	2	20
	yht. 32	320

Erikoisvoittajaluokka

Erikoisvoittajaluokassa suoritetaan FCI:n hyväksymän, kulloinkin voimassaolevan kansainvälisen tottelevaisuuskoesäännön liikkeet ja noudatetaan sen suoritus- ja arvosteluohjeita. Liikkeet ja kertoimet ovat 1.8.2015 lähtien:

	kerroin	pisteet
1. Paikalla istuminen 2 minuuttia	2	20
2. Paikalla makaaminen 1 minuuttia ja luoksetulo	2	20
3. Seuraaminen	3	30
4. Seisominen, istuminen ja maahanmeno seur. yht.	3	30
5. Luoksetulo	4	40
6. Lähettäminen määrätyle paikalle, maahanmeno ja luoksetulo	4	40
7. Ohjattu noutaminen	3	30
9. Merkin kiertäminen, pysähtyminen ja ohjattu noutaminen esteen yli hypäten	4	40
10. Tunnistusnouto	3	30
11. Kauko-ohjaus	4	40
	yht. 32	320